

การศึกษาแบบกระสวนทางอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

นายวีระชัย สิทธิโชค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974 - 576 - 490 - 6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016037

A STUDY ON CAREER PATTERNS OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS

Mr. Weerachai Sittichok

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974 - 576 - 490 - 6

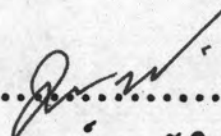
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาแบบกระบวนทางอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ชื่อผู้ศึกษา นายวีระชัย สิทธิโชค
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอุมติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิจารณ์)

คณะกรรมการสชววิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วิระชัย สิทธิโชค : การศึกษาแบบกระสวนทางอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
(A STUDY ON CAREER PATTERNS OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์, 149 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบกระสวนทางอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอันได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 638 ฉบับ ได้รับกลับคืนที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น 483 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.70 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยค่า Z (Z-test)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเริ่มรับราชการในตำแหน่งครู-อาจารย์ แล้วมีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ทางราชการมาตามลำดับ โดยมีแบบกระสวนทางอาชีพที่สำคัญ 4 แบบ คือ แบบที่ 1 แบบที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งครู-อาจารย์ หัวหน้าหมวดวิชา ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน แบบที่ 2 แบบที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งครู-อาจารย์ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน แบบที่ 3 แบบที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งครู-อาจารย์ และ แบบที่ 4 แบบที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งครู-อาจารย์ หัวหน้าหมวดวิชา

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

WEERACHAI SITTICHOK : A STUDY ON CAREER PATTERNS OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D., 149 pp.

The purpose of the research was to study a career pattern of secondary school administrators before being assigned to the administrative positions. In collecting data, the researcher had delivered a set of questionnaire to each of the sample who are administrators of secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education, totalling 638, and receive 483 completed copies of questionnaire or about 75.70 percent. The obtained data were then analyzed by employing frequency, percentage, and Z-test for statistically significant differences.

The result of the study indicated that school administrators started their government service career as secondary school teachers and were promoted step by step. The four major different types of the career pattern for the administrators to enter the administrative position are as follows:

Type I : Teacher, department head, assistant administrator.

Type II : Teacher, assistant administrator.

Type III : Teacher.

Type IV : Teacher, department head.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต =/๕ ๒๓๑๒
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา จ.ว.

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธุ์มา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความสำคัญ เสียสละเวลาและเอาใจใส่ในการให้คำปรึกษาและแนะนำ ตลอดจนเวลาจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร วรุษบางกูร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ประจำ วัจนรัตน์ อาจารย์ธานี สมบูรณ์บุรณะ และอาจารย์สมชาติ รัตนถาวร ที่ให้คำแนะนำ ปรับปรุงเครื่องมือ สำหรับใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่จากกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ที่ได้ออกเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้วิจัยไปศึกษาคนควรรวมทั้งให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่จากงานข้อมูลสถิติ ฝ่ายมาตรฐานโรงเรียน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้เครื่องมือโครคคพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตร่วมรุ่นทุกคนที่ช่วยเหลือและสนับสนุน และคุณนงเยาว์ สิทธิโชค ที่ได้ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจด้วยดีจนได้รับผลสำเร็จในครั้งนี้

หากงานวิจัยนี้ประโยชน์ต่อวงการศึกษ ขอมอบความกึ่งนี้ให้แก่มหา-มารคา ครู-อาจารย์ และผู้เขียนตำราที่เกี่ยวข้อง ด้วยความสำนึกในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

วีระชัย สิทธิโชค

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
ลำดับขั้นในการ เสนอรายงานการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารงานบุคคล.....	9
ความหมายของการบริหารงานบุคคล.....	9
กระบวนการบริหารงานบุคคล.....	11
ระบบการเลือกสรร.....	22
หลักการในระบบเลือกสรร.....	22
การอบรมครูผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา.....	32
ความหมายของการอบรม.....	32
ความจำเป็นของการอบรมผู้บริหารสถานศึกษา กรมสามัญศึกษา.....	32

บทที่		หน้า
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ) แนวทางการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการขรมนุ้บริหารสถานศึกษา กรมสามัญศึกษา..... หลักสตรการขรม..... การวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33 37 43
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร..... เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... การเก็บรวบรวมข้อมูล..... การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49 49 49 50 52 53
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... ตอนที่ 1 ภูมิหลังของนุ้บริหารโรงเรียนเมธีศึกษา..... ตอนที่ 2 แบบกรส่วนทางอาชีพของนุ้บริหารโรงเรียนเมธีศึกษา... ตอนที่ 3 การขรมนุ้บริหารสถานศึกษา กรมสามัญศึกษา.....	54 54 93 97
5	สรุปและอภิปรายผลการวิจัย..... สรุปผลการวิจัย..... อภิปรายผลการวิจัย..... ข้อเสนอแนะ.....	101 101 105 114
	บรรณานุกรม.....	117
	ภาคผนวก.....	123
	ประวัติผู้เขียน.....	149

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปครั้งที่ 1 และได้รับกลับคืน.....	52
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปครั้งที่ 2 และได้รับกลับคืน.....	52
3	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดและได้รับกลับคืน.....	53
4	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศและตำแหน่ง ปัจจุบัน.....	55
5	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามอายุและตำแหน่ง ปัจจุบัน.....	56
6	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งและระดับ เงินเดือน.....	57
7	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามรายได้พิเศษต่อเดือน.....	58
8	สถานภาพการสมรสของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน.....	59
9	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามอาชีพของคู่สมรส.....	60
10	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามรายได้ของคู่สมรส....	61
11	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามระดับการศึกษาของ คู่สมรส.....	62
12	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่มีถิ่นที่อยู่ตามภูมิลำเนาเดิม จำแนกตามตำแหน่ง.....	63
13	จำนวนและร้อยละของการดำรงตำแหน่งปัจจุบันกับภูมิลำเนาเดิมของ ผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่ง.....	64
14	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามอาชีพของบิดา มารดา.....	65

15	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา ของบิกามารคา.....	66
16	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งและอาชีพ ที่เคยคาดหวัง.....	68
17	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งและสาเหตุ ของการคาดหวังในการประกอบอาชีพครู.....	70
18	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามคุณวุฒิวชิรสามัญสูงสุด และตำแหน่ง.....	71
19	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามผลการเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายและตำแหน่งปัจจุบัน.....	72
20	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามลักษณะของที่พักอาศัย ขณะเรียนมัธยมศึกษาและตำแหน่งปัจจุบัน.....	74
21	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามคุณวุฒิสุงคของ การศึกษาระดับวิชาชีพและตำแหน่ง.....	75
22	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามชื่อคุณวุฒิระดับ ปริญญาตรีและตำแหน่ง.....	76
23	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสาขาที่เรียนในระดับ ปริญญาตรี.....	77
24	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสถาบันการศึกษา ในระดับปริญญาตรี.....	79
25	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสาขาที่เรียน ระดับปริญญาโท.....	82
26	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสถาบันศึกษา ระดับปริญญาโท.....	83

ตารางที่

หน้า

27	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามคุณวุฒิที่เริ่มรับราชการและตำแหน่งปัจจุบัน.....	86
28	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามอายุราชการก่อนได้รับแต่งตั้งเป็นผู้บริหารโรงเรียนและตำแหน่งปัจจุบัน.....	87
29	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนในเรื่องของการขมรมก่อนการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง จำแนกตามระยะเวลาและตำแหน่ง.....	89
30	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนครั้งแรกกับจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาเดิม จำแนกตามตำแหน่ง.....	91
31	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเกียรติประวัติที่ได้รับ.....	92
32	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งหลังสุดก่อนดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน.....	93
33	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่เคยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามหน้าที่ความรับผิดชอบและตำแหน่งปัจจุบัน.....	94
34	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ (เรียงตามลำดับก่อนหลัง).....	95